



СУРАТДА: Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов ҳамда РСФСР Президенти Б. Н. Ельцин шартномага имзо чекишмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА РОССИЯ СОВЕТ ФЕДЕРАТИВ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНING РАСМИЙ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАРНИНГ ЯКУНЛАРИ ЮЗАСИДАН АХБОРОТ

1991 йил 26 октябрь кунин Москвада Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикасининг расмий делегацияси билан РСФСР Президенти Б. Н. Ельцин бошчилигидаги Россия Совет Федератив Социалистик Республикасининг расмий делегацияси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

асосланб қўйиладиган ҳақида келишиб олдилар. 1. Ўзбекистон Республикаси билан РСФСР ўзаралик муносабатларида бир-бирларининг суверенитетини ва ҳудудий ахлигини ҳурмат қилишга асосландилар. 2. Ўзбекистон Республикаси билан РСФСР ҳамма эътироф қилган ҳалқаро ҳуқуқ меъёрларига биноан ва ўзаралик қонунийлик ҳисобга олиб, ўз ҳудудларида яшаб турган шахсларга хохиш-иродасини эркин изҳор этиш асосида томонлардан бирининг фуқаролигини сақлаб қолиш ёки янгидан олдид ҳуқуқини қафолатлади.

зосидан самарали чораларни кўрадлар. 5. Ўзбекистон Республикаси билан РСФСР ўзаралик муносабатларида тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришда таъқиқ сўбатда ва таъқиқ иқтисодий фаолиятда; умий иқтисодий маконини шакллантиришда; бож сўбати соҳасида; томонлар учун муштарак бўлган энергетика, транспорт, инфомаатика ва алоқа тизимларини бошқаришда; ядро қуролни устидан ягона назоратни сўбатида сақлаб қолиб, коллектив хавфсизлик тизимини вужудга келтиришда; жумладан Орол денгизи ва Оролбўйининг экология тизимини тиклаш ишида ҳамкорлик қилиш тўғрисида махсус битим тузиш назарда тутиб, атраф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида, куч-гайратларини бириктириш мақсадида мувофиқлигига асосланб иш тутадилар.

сабатларининг барча масалалари, шу жумладан шартномани янароҳат воситаси ва даражалари, жаҳон нархлари асосида ўзаро ҳисоб-китобга ўтиш босқичлари, қимматбаҳо қозғолар ҳаракати, транзит кўч ташини юзасидан маслаҳатлашулар ўтказиб турадлар. Тошонлар тенгши ҳуқуқлар ва битимлар тузиш назарда тутадилар. 7. Ўзбекистон Республикаси билан РСФСР маънавий соҳада бир-бирларини ўзаро бойитувчи алоқалар, иккала давлат ҳалқларини бир-бирининг аъёнларини билан, маданият соҳасидаги ютуқлар билан таништириш учун зарур шарт-шароитни вужудга келтирадлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН РОССИЯ СОВЕТ ФЕДЕРАТИВ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА 1992 ЙИЛДА САВДО-ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ПРИНЦИПЛАРИ ТЎҒРИСИДА БИТИМ

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси ҳукумати, бундан кейин «томонлар» деб аталади, қарор топган аъёнларини муносабатларида бир-бирларининг суверенитетини ва ҳудудий ахлигини ҳурмат қилишга асосланб қўйиладиган ҳақида келишиб олдилар. 1. Ўзбекистон Республикаси билан РСФСР ўзаралик муносабатларида тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришда таъқиқ сўбатда ва таъқиқ иқтисодий фаолиятда; умий иқтисодий маконини шакллантиришда; бож сўбати соҳасида; томонлар учун муштарак бўлган энергетика, транспорт, инфомаатика ва алоқа тизимларини бошқаришда; ядро қуролни устидан ягона назоратни сўбатида сақлаб қолиб, коллектив хавфсизлик тизимини вужудга келтиришда; жумладан Орол денгизи ва Оролбўйининг экология тизимини тиклаш ишида ҳамкорлик қилиш тўғрисида махсус битим тузиш назарда тутиб, атраф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида, куч-гайратларини бириктириш мақсадида мувофиқлигига асосланб иш тутадилар.

ражасида махсулотлар ва товарларнинг муҳим турларини етказиб беришни бошқаришни амалга оширишга келишди ҳамда республикаларнинг иқтисодий органларига 1991 йилнинг 15 ноябргача кўрсатилган бошқариш механизминини ишлаб чиқишни ва имзолаш учун маъмур битимга тегишли йаловларини тайёрлашни топширадлар. Махсулотларнинг бу турларини ўзаро етказиб беришни асосан 1990 йилдан қайтадан қайта қилишга келишди.

мулжалланган махсулотлар қайта экспорт қилинаслиги керак. 5-МОДА. Томонлар нарх белгилаш соҳасида келишилган сўбат ўтказишга ҳамда ўзаро манфаатли дахлатдор нархларни белгилашда қарор қабул қилишга келишиб олдилар. 1992 йилдан бошлаб ҳар иккала республика корхоналари ва таъқиқлотлари томонидан махсулот (ишлаб ва хизматлар) етказиб бериш учун ҳисоб-китобларини белгилаб қўйиладиган, шартнома нархларини, махсулотларнинг томонлар ўзаро келишган африм муҳим турларини бўйича эса — келишилган курс бўйича сўмларда ҳисоблаб чиқилган жаҳон нархларида амалга ошириш.

ўзаро ахборот айирбошланиш ташкил этишга, махсулот етказиб беришчиларнинг манфаатдорлигини ва маъсулятигини ошириш мақсадида иқтисодий рағбатлантириш ва жаозларни келишиб олишга ва қўлашга рози бўлдлар. 7-МОДА. Томонлар Ўзбекистон ўрмон-саноат хўжалиқларининг РСФСР ҳудудидagi фаолиятини тасдиқлайдилар ҳамда уларнинг узок мудат фаолият кўрсатиши тўғрисидаги масалани алоҳида битимда ҳал этидлар. 8-МОДА. Томонлар ҳар иккала республика транспорт воситаларининг ўз ҳудудларидан ўтишининг манъуд тартибин сақлаб қолишга келишиб олдлар. Ташини ва олиб бориш, шу жумладан экспорт юларини ўз ичига олувчи транзит юларини ташини ва олиб бориш, шунингдек, сув ресурсларини, нефть, газнинг ҳамда электр қувватини узатиш тартибин зарур бўлган ҳолларда, бошқа республикалар иштирокида алоҳида битимлар билан белгиладлар. 9-МОДА. Томонлар табиий офат (Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ВА РОССИЯ — ТЕНГ ҲУҚУҚЛИЛАР МУЛОҚОТИ

Ўзбекистон билан Россия тенг ҳуқуқли иккала суверен давлат ўртасида тарихан таркиб топган ҳар томонлама дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантираверишга аҳд қилганликларини тасдиқладилар. Президентлар И. А. Каримов ва Б. Н. Ельцин Ўзбекистон делегациясининг Москвага ташрифи натижаларини шундай баҳоладилар. Президент И. А. Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикасининг расмий делегацияси пофтахтада икки кун бўлиб, Делегация таркиби салобатли эди. Республика Олий Кенгашининг раиси Ш. М. Ўлдошев, вице-президенти Ш. П. Мирсаидов, Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, Президентнинг маънавият ва маданият вазири Ш. Н. Маҳмудов, Республика Олий Кенгаши Қонунчилик комитетининг раиси Э. Халилов, Республика ҳукуматининг Москвадаги доимий вакили вазири бажарувчи А. А. Саидов, Россия раҳбарлари билан мулоқот ўтказдилар.

Ҳужжатларни имзолаш чоғида РСФСР давлат котиби Г. Э. Бурбулис, ташқи ишлар вазири А. В. Кошуров, Республика Олий Кенгаши Халқаро ишлар ва ташқи иқтисодий алоқалар комитетининг раиси В. П. Лукин, РСФСР Олий Кенгаши Республикаларо муносабатлар масалалари, минтақа сиёсати ва ҳамкорлик комитетининг раиси А. Г. Гранберг, Россия Президентининг ёрдамчиси Д. Б. Рюриков ҳозир бўлдлар.

Шундан кейин журналистлар билан суҳбат бўлди. Биринчи саволни Россия ахборот бошқармасининг муҳбири берди: икки суверен давлат — Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш иккала республикани иқтисодий ва ижтимоий таълимда қўллашга қандай ҳисса қўлади?

ка олади, деб ўйлаймиз. Бутун мамлакат, шу жумладан Россия ҳам шундай таълимнинг бошидан кеиришмоқда. Нозик саволлар ҳам берилди. Масалан, «Эхо Москва» («Москва акс-садо») радиостанциясининг муҳбири шартнома лойиҳасини ишлаб чиқиш чоғида томонлар олдидан турган энг қийин, энг мушкул муаммо нима бўлди, деб суради. Б. Н. Ельцин бундай жавоб қайтарди: Битимни амалга ошириш муаммоси мана шундай масала, деб ўйлайман. Аммо биз умумий тил топамиз. Агар биз пахтадек қимматли хом ашёни оласан, бу нарса бутун бир тармоқни юрштириб юбориш имконини беради. Бунинг учун меҳнатсевар ўзбек халқига раҳмат, Битимда ёзиб қўйилган нарсаларнинг ҳаммаси бир-биримизга етказиб беришимиз мумкин бўлган нарсаларнинг ҳозирги юқори миқдоридир.

26 октябрь кунин Оқ уйда Президентлар И. А. Каримов билан Б. Н. Ельциннинг амалий учрашуви бўлди, иккала республика раҳбарлари эшикларини ёпиб суҳбатлашдилар, аммо улар ҳужжатлар имзолаш мулжалланган залга табассум билан чиқишларига қараганда, учрашуви натижалари самарали бўлган. Икки суверен давлат расмий делегацияларининг музокаралари ҳам муваффақиятли ўтди.

Имзолаш маросими арафасида ўзаро сўгалар топшириди. Энди Оқ уй девониди қадимий Самарқанднинг бир қисми тасвирланган расм билан Алишер Навоий сиймоси туширилган гилам осилиб туриди. «Ошо шовир ва сибатчининг кифаси Оқ уйда абадий ҳовиру ноизр бўлиб турисин, деди Ислам Абдураҳимов. Борис Ельцин сўзловлик тошдан ясалган сўз тўғрисида ҳайалини унга топширди. Қашқоғлар ўрмонга, қийин йўлга отланганларда бу ноизр ошнинг ҳаммаси ёндирди олиб юришар эди. Айтилганча, бу тош оми келтирар экан. Ҳозирги қийин даврда биргаликдаги йўлимизда биз

қайпти деган масалага равшанлик киритилгани учун Россия раҳбариятидан миннатдорман. Имзоланган ҳужжатларнинг урта муҳим жиҳатини таъкидлаб ўтмоқчиман. Биринчиси шуки, биз тенг ҳуқуқли мустақил давлатлар сифатида шартнома имзоладик. Биз Россия билан Россияга изозат-ҳурматимизни ҳар сафар таъкидлашга интиламиз. Ўзбекистон билан Россия ўртасида азалий алоқалар бор. Бу алоқалар шу қадар чуқур илдиз отганки, бу илдизларни сугуриб ташлаш бемаънилик бўлар эди. Тарихни қайтадан ёзишга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. Масаланинг сиёсий жиҳати билан бир қаторда иқтисодий жиҳати ҳам бор.

Россия учун Ўрта Осиё минтақаси хом ашё базаси сифатида гоёт қимматлидир. Бизнинг пахтаимиз, ипагимизни олиш Россия учун манфаатли бўлса, Россиянинг молларини олиш биз учун фойдалидир. Шуни масъулият билан айти оламани, биз Россиясиз, унинг ёрдамчиси, унинг иқтисодийсиз, унинг табиий бойликларисиз ўз иқтисодимизни истиқболда ривожлантириш олмаимиз. Халқларимиз ўртасида инфоқ солишга, дўстликимизни бузишга қодир бўлган куч йўқ. Россия раҳбарияти муносабатларимизга зарар етказадиган беҳуда гап-сўзлардан юқори турган иқтисодий хурсандлик. Ўз ўрнида орамизга инфоқ солимоқчи бўлган кучлар бор. Бунинг улдасидан чиқа олмайдилар. Ўзбекистоннинг барча халқлари Россия билан оғаниларига зўр ҳурмат билан қарайдилар.

27 октябрь кунин Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Таяндал қироллигининг СССРдаги факултетида ва мухтор элчиси Касит Пиромин қабул қилди. Суҳбат чоғида икки томонлама муносабатларни ривожлантириш масалалари муҳокамаланиб, Ўзбекистон мустақиллигини қабул қилганидан сўнг унинг халқаро бозорга чиқиши учун катта имкониятлар пайдо бўлгани таъкидланди. Бунинг учун республика зарур ресурсларга, хом ашё базасига эгадир. Ҳукумат республикадаги ахвол барқарор бўлиши, одамлар унумли ишлаши учун барча чораларни кўришга тайёр. Бу ҳам қўшма корхоналар тузиш учун муҳим аҳамиятга моликдир. Элчи самийий қабул қилиб олингани, унга ҳолис ва тўла-тўқис ахборот берилгани учун миннатдор

чилик билдирди. У суҳбат мазмунини зудлик билан Вангунга, ўз ҳукуматига етказишни айтди. Иккала томон ўзаро манфаатли асосда бевосита савдо-иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантиришга интилаётганини таъкидлади. Шу мақсадда делегациялар айри-бирлаш, қўшма корхоналар тузиш, ахборот мар-

казлари, савдо уйлари очиб, саёбатчиликни ривожлантириш, консуллик муносабатларини йўлга қўйиш мулжалланмоқда. Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, республика ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудов қатнашдилар. Суҳбатда Таяндал томонидан Таяндалнинг Москвадаги элчихонаси учинчи котиби Ватан Кунгаевчи иштирок этди. (ЎзТАГ).

Имзоланган шартнома иккала томон учун ҳам фойдалидир, деди Ислам Каримов. Бу — ўзаро муносабатларнинг мизади тўла очинилган яшайдиган ҳар бир киши учун бевосита наф келтиради. Имзоланган шартнома иккала томон учун ҳам фойдалидир, деди Ислам Каримов. Бу — ўзаро муносабатларнинг мизади тўла очинилган яшайдиган ҳар бир киши учун бевосита наф келтиради. Имзоланган шартнома иккала томон учун ҳам фойдалидир, деди Ислам Каримов. Бу — ўзаро муносабатларнинг мизади тўла очинилган яшайдиган ҳар бир киши учун бевосита наф келтиради.

Анжумандан кейинги ўйлар

Хоринда яшовчи Э. Ли-моновнинг «Литгазета»да босилган мақоласида: «Авторитарлик (ҳокимият) ва обрўга кўр-кўрона сиғиши» совет ёзувчиларига мерос бўлиб қолаётган касаллик» деган гапларни ўқиб қолдим. Ёрмисиз бўлса-да аниқ ташхис: Ўзбекистон ёзувчиларининг Х қурултойидаги воқеаларнинг асли моҳияти ҳам ана шу ташхис тўғрисида берилмаганмикин? Бошланишда ҳамма нарса азамон руҳига мосдек туюлган эди. Ушунининг 756 аъзоси муқобилсиз делегат сифатида қатнашиши айтилди. Биринчи кун 670 киши рўйхатдан ўтди, иккинчи кун охирида эса 376 делегат қолди. Бу қурултой аввалгиларидан тубдан фарқ қилди. Олдинги қурултойлар режаси юқори билан келишилган ҳолда тузилди, барча делегатлар ним сўзга чиқиши, ким қарога сайланишидан тортиб, ким олқиш олади-ю ким танқид қилинишигача аввалдан билишарди.

Осиё ёзувчилар уюшмаси тузиш керак, деган тақлиф ҳам билдирди. Аммо миллион сўмлаб маблағи бўлган уюшма Адабиёт жамғамаси, иккинчи ўйлар Москвада. Маълум миқдордаги маълумга у ердан олиш учун комиссия керак, шу боис, қурултой ёзувчиларнинг Бутунитифоқ қурултойига делегатлар сайлашасликка қарор қилди. Делегатлар бозор иқтисодиёти шароитида ёзувчиларнинг интимой жиҳатдан муҳофаза қилиш, миллий давлатчиликни тиклаш, халқни оғир турмуш шароитларидан қандай халос қилиш муаммолари хусусида фикр юритилди. Мурта Осиё ва Қозоғистон музоамалари диния бош-

моқликлари лозим. Ёзувчи Эркин Аъзамов: «Баъзан Ёзувчилар уюшмасига қардам босгинг келмайди. Бу ерда ижод аҳлини қутишмайди, ёзувчининг аҳоли, яшаш шароити қандай, нималар устиди ишлайти — ҳеч кимни қизиқтирмайди. Чойхонага чиқиб бироз таскин олишинг, одамлар билан очиқ кўнгиладан гаплашинг мумкин, аммо совуқонлик, бефарқлик ҳукм сураётган ёзувчилар идорасига ҳеч оёғинг тортмайди» деганида жон бор.

Бир адабиётчи микрофонга келиб республикани ҳимоя қилиш учун курашларини керак, деди. Нутқлар оранда лўкма ташлаб турганларга келганда эса, улар қилиш ва бошқа имтиёзларни ўз-ўзидан етказиб келарди, Энди-чи? Қурултойда Гафур Ғулум номидаги Адабиёт ва санъат наشريёти бош муҳаррири, ёзувчи Хайридин Султонов 20 миллион нусхадаги китоб омборларда, китоб дўконларида чанг босиб ётибди, деб ҳақиқатни очиб айтди.

Бошқарув ўрнига 80 нафар кишидан иборат Кенгаш тузиш ва унга номзодлар кўрсатиш ҳақиқий жангга айланиб кетди. Бу ерда ҳам узок йиллар бошқарувда бўлган таниш чеҳралар ва жангари ёшлар кўпчилигини ташкил қилишди. Бунга норозилик сифатида яна ўн беш ёзувчи муқобил уюшма тузиш учун залдан чиқиб кетишди.

Нафрат ва шиддат, дард ва изтироб, афсус ва алам қўшилиб кетди. Алишер Навоий номи билан атаган театр биноси ҳам-жапонга тўлиб-тошди.

Буларики барчаси жуда нохуш эди... Ёзувчилар қурултойи бар-бод бўлиш ҳақиқи остида қолди. Вазиётдан келиб чиқиб, бўлинишларга барҳам бериш мақсадида қурултойнинг иккинчи даврасини ўтказишга қарор қилинди. Уни тайёрлаш учун Эркин Уриқов бошчилигида ташкилий комитет тузилди.

Делегатлар уюшмада чинанам ислохотлар ўтказишни, у маъмурий-буғруқ-бозилдан ҳоли, иккинчи ташкилот бўлини лозимлигини талаб қилишди: «Эрталаб нима бўлади?» — бар-чанни шу савол қизиқтирмоқда, қийнамоқда. Барқарорликни, бирлиكنи тиклаш ҳар бир ёзувчидан масту-улият, ҳамкорлик, бир-бирини тушуниш ва ҳурмат қилишни тақозо этмоқда. Қурултойнинг энг натта сабоғи — куч билан ўз фикрини ўтказиш — хоҳ у ўн-дан, хоҳ чапдан янграмасин — ўз умрини ишаб бўлганлигини кўрсатиши. Демократия, шахс эркинлиги секция билан бўлса-да, ҳамма жойда қарор томоғи шарт.

Ёзувчилар уюшманинг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлишини хохламоқларди. Уларни ҳар қуйга солиш етар. Халққа, республикага, адолат ва яхшиликка хизмат қилиш — бизни бирлаштириши мумкин. Иккинчи йўл йўқ.

Мен яқинда бир япон олими билан суҳбатлашиб, «Япон мўъжизаси»нинг сирини нимада деб сураганимда у: «Биз унга ўз-ўзимизга танқидий кўз билан қараш орқали эришимиз» — деди. Қурултойда Олий Кенгаш раҳбарияти шаънига ҳам қўлаб танқидий фикрлар билдирди. Фақат танқид гараз билан эмас, амалий тақлифлар билан асосланган фойдали бўлув эди. Биз ҳам сўз, ҳам иш билан республика мустақиллигини таъминлашимиз зарур.

Ёзувчилар уйдаги ҳаяжонлар ўринини, ишчилик, ўзаро ҳурмат ва ишонч эгаллашди, деган умиддамиз.

Раим ФАРҲОДИЙ.

ЯНГИЛИКЛАР

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИГА ЯРАША МАОШ

Хива пахта тозалаш заводи ишчи ва хизматчиларининг ўртача ойлик маоши яна келимида йигирма сўм кўпайтирилди. Корхона рационализаторлари шундай имкониятни қидириб топдилар. Улар меҳнатга ҳақ тўлашининг янги шакли жорий этилишини — ишчиларга тола сифатида бевосита боғлиқ ҳолда маош тўлаш кераклигини тақлиф қилдилар.

Янги пахта ҳам ашёси ҳо-сили қабул қилина бошланган дастлабки кунларданқо тайёрлов пунктларида ана шу кўрсаткич учун кўраш бошланди. Барча пахта тайёрла-рича намликини сўриб ол-чи вентилятор ўрнатилди, бу қурималар корхона ус-тахоналарига мавсум бо-шлангунга қадар муваффақ-иятли тарзда ремонт қилиб бўлинди. Энг мақбул намлик-ҳарорат тартибини вужудга келтириш натижасида хом ашёнинг паст навли бўлиш ҳолларини тугатишга унинг кўйишини камайтиришга ёр-дам беради. Энди ҳар бир тонна пахта қайта ишлангу-нича икки марта, керак бўл-са уч марта қуритилади ва тозаланади. Пировав ишлар устидан назорат кучайтирил-ди. Махсулот олгуна бўлган жараёни энди диққат билан кузатиб туришади.

Ю. ИБРОҲИМОВ, [ЎЗАГ мухбири].

КИМНИНГ УЙИ ЧИРОЙЛИ

Бўз районидagi Ю. Шод-монов номи жамоа хўжали-ги манзилгоҳларида «Энг ях-ши маҳалла ва намунали уй» танлови ўтказилди. Барча аҳо-ли — қарию беш жамоа хў-жалигидаги етти қишлоқ кў-чаларига чиқишди, уларни тозалашди, уйлари жорий ремонтдан чиқарилди. Ана шу қишлоқларда 1100 тадан кўпроқ хонадон бўлиб, беш мингдан ортиқ аҳоли истиқо-мет қилади. Қишлоқ аҳолиси жуда катта ғайрат билан иш-лади. Бу ерда пул ғолибларга аталган пул мукофотидагина эмас, вақонлик, ғолибларга савмолчи пул тегиши керак эди. Зотан ҳар бир уй ва ҳар бир кўчанин озодаллиги, сар-ранжом-серишталлиги, улар-нинг тартиби яхши кайфият ва сикат-саломатлигини га-роовиди. Чўлуқлар бу ха-қиқатни яхши тушунишди, шу сабабли қишлоқ хўжалик ишлари орасида ўз қишлоқ-ларида вақти-вақти билан тар-тиб ўрнатиш учун ҳаётроқ уюштириб туришади. Бу қиш-лоқлар янги сайин ободона-лиқ кенгайиб бормоқда.

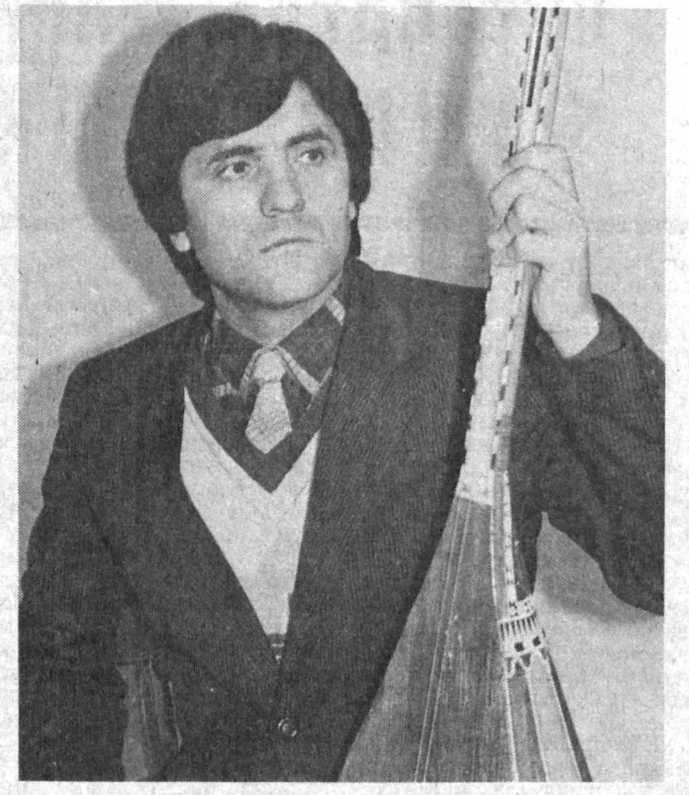
К. ИЗОМОВ, [ЎЗАГ мухбири].

ШАҲРИХОНДА ШУНДАЙ ҲОФИЗ БОР ЭКАН

БИЛМАГАН ЭКАНМИЗ, ДЕЙДИ АЛИШЕР НАВОИЙ МУКОФОТИ СОҲИБИ, РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ АРТИСТИ ШЕРАЛИ ЖҲРАЕВ

Ўзбек санъаткорини энг тааниб, саҳнага олиб чи-қадиган бу тўйдир. Ўзин-гизга маълум, тўйларимиз ҳофизларсиз ўтмайди. Тўй-га тақлиф этилган ҳофизлар чертиб-чертиб халовдан ўт-казилади. Кимнинг қўшиқ-лари шўх ва дилтортар бўл-са, ўшанинги иштиқозлари

корларнинг кўпини кўрдик, — деб сўз бошлади Ҳамид ака. — Ешим 65 дан ошди, 31 та неварам, 10 та че-варам бор. Мен санъатни жуда ёқтираман. Обид Юну-сов, Орифхон Аллимах-мов, Очиқхон Отахоновлар билан кўп мулоқотда бўл-ганман. Миродилжоннинг ижоди ҳам нимас билан-дир уларни эслатади. Ке-зи келганда бир гапимни айтиб қўлай. Ҳофизимиз Миродилжон касалланд ота-нини жуда ҳам қаррлади. Оқсоқоллар билан гаплашиб қолсақ, отаси шукроналар айтади.



Дарҳақиқат, ёш ҳаваскор ҳақида илиқ гапларни кўп айтиш мумкин. Шу ўрни-да ҳофизнинг ўзидан икки оғиз эшитасан.

— Қўшиқчинини қўшиқчи қиладиган шоирнинг шеърини, — дейди Миродилжон Тур-диев. — Бўш қолдим дегун-ча рўзнамаларни, китоб-ларни варақлаб янги қў-шибоп шеърларни қидира-ман, қуйга солишга интиля-ман. Яхши шеър таллаш у санъаткор учун дастлабки ютуқ деб ўқитган устози-миз, бастакор Турдиали ака. Ҳамидовнинг сўзлари, домн қўлогимда. Ҳозир дил-рабо қўшиқлар муаллифи, сеvimли шоиримиз Муҳам-мад Юсуф битган шеърни қўшиқ қиламанман.

Ҳа, у ижро этган «Шуми, дилбар», «Кел, ўрганги», «Кўшчино», «Кўй йил-ма» каби қўшиқларини ёш-лар ҳам ижроини қилиб юрганини кўриб қувонсан, кимни.

М. Турдиев шу кунларда Шахрихондаги атлас фабри-каси қошида ташкил этил-ган «Атлас» ансамблининг бадиий раҳбари бўлиб иш-ламоқда. У бошлққ группа Анджон вилояти хўжалик-ларига тез-тез бўлиб, меҳ-натнашларнинг маданий хордиқ чиқаришига муносиб ўлуш қўшмоқда. Биз ҳо-физимизга иккинчи ютуқлар қиламиз.

Д. ҚИРҒИЗОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

МУРОСАГА КЕЛАМИЗМИ?

Ехуд Ўзбекистон ёзувчиларининг Х қурултойи қандай ўтди? Қурултой яқинида бир гуруҳ ижодкорлар уюшмани тарқ этишларини билдир-дилар. Қурултой иши узалиб қолди...

ҳаммаси раиси муфтий Му-хаммад Соҳиб Муҳаммад Юсуф ёзувчиларини бундан бунён ҳам одамлар руҳини покловчи, адолат ва ҳалол-ликни, меҳрибонлик ва ҳам-дардлигини ҳаётимизда қар-дор топтириш учун кураш-га даъват қилди. Шоир Жа-мол Камол иқтисодий қийин-чиликлар устида фикр юри-ди. Шоира Г. Нуруллаева Уш, Фаргона фойналари сабабларини ўрганувчи ху-кумат комиссияси ўз иши-ни давом эттириши керак, деган фикрни билдирди. Мирза Кенжабоев ошқоран-лик масалалари хусусида тўхталиб, телевидение де-мократларнинг чиқишлари-га тўқилишни қилмоқда, де-ди.

енг оддий маданият, одоб ва эътиборини унутиб қўй-ганликларни, айтаётган гаплари учун масъулият ҳис қилмасликларни делегатлар-да нохуш таассурот қол-дирди.

Қурултойда Номпартиянинг вориси бўлган Халқ демок-ратик партиясига аъзо бўл-масликка чакирувчи даъ-ватлар бир неча марта ян-дирди. Деҳқонларга барча умумдор ерларни бериш ке-рак, деган талаб қўйилди. Шунда ҳозир ўн гектар ер-дан олинган ҳосилни бир гектардаёқ олиш мум-кин, дейилди. Эски ўзбек графикасига қайтиш, рус тили билан бирга инглиз, араб, тайлор, япон тиллари-ни ўқитишни йўлга қўйиш зарурлиги алоҳида таъкид-ланди.

Съезд ўз ишини давом эттирверди. Ойди Ёкубов саволларга жавоб қайтарди. Делегатлар кўпчилиги овоз билан унинг номзодини яши-рини овоз бериш учун рўй-хатга киритишди. Қутилма-ганда Хуршид Даврон ўз номзодини қайтариб олди ва қурултойдан чиқиб ке-тди. Кимдир «У курашдан воз кечди», кимдир эса «Ешларга йўл бериш» — деб қичқирди.

Кўпчилик овоз билан чет элда китоблар муаллифи Боймирза Ҳайитни уюшма аъзоллигига қабул қилишга келишилди.

Аваллари уюшма раҳ-барлиги (айниқса котибли-ни эгаллаш), мукофотлар, кўп томли асарларни чоп

қурилиш материаллари ва за-рур маблағлар билан ёрдам беришди. Едгорликни юкори синф ўқувчилари ва байнал-милалчи жангчилар биргал-ида бунёд этишди.

«Чанангини ёзда, араван-гини қишда ҳозирлаб қўй» де-ганларидем, биз ишини анча олдин бошлагандик, — дейди депутатлар комиссияси раис-ининг ўринбосари, меъмор Ш. Файзиёв. — Баҳордаёқ биз турли ташкилот ва идоралар-дан, тушган шикоят ҳамда тақлифларни ўрганиб чиқдик. Биринчи навбатда сайловчи-ларнинг депутатларга нақаз-ларига эътиборин қаратдик. Муҳандис Т. Дўстобоев ах-

воли ифодаладиган маъ-лумотнома тайёрлади. Унда Оқтепа, Қизил Шарқ, Янги ҳаёт, Оқлон маҳаллари ва бошқа турар жойларга кан-ализация ҳамда водопровод тармоқларини қуришга янги уйларида коммунал хизмат тармоқлари олиб боришни та-лашчилик каби биринчи та-рақали ваазифалар кўрсатил-ган эди. Шунингдек, депутат-лар томонидан массивларни иссиқ сув ва газ билан таъ-минлаш юзасидан билдирил-ган эътирозлар ҳам эътибор-да бўлди. Шаҳар ижрокомга раҳбарлари бизнинг тақлиф-

ларимизни қуватлашди ва масъул ташкилотларга кўр-салмаб беришди. Уз вақти-де комиссия аъзолари иш-ларнинг бажарилишини не-зоратга олдилар.

Езда таъмирлаш режадан орқада қолаётган иситиш ко-зонларини фойдаланишга йоп-шириш юзасидан тадбирлар қўрилди. Муҳандис А. Нарно-бровкин, пайвандчи А. Игна-тов, дурядор В. Хребтов ва бошқа фаол ишчилар юмуш-ларни ўзларича тақсимлаб ол-дилар. Бирок эътиб қилиш-ларнинг атишмаслиги ишга ан-ча лаянда берди. Юкори ташки-лотларга қайта-қайта мурожа-ат қилишга тўғри келди. Афсус-ки, ҳар дом ҳам идоралар-нинг турчилик муносабатла-рини энгиз ўтиш имкони бў-лавермайдик. Бу эса муудат-ларнинг қўзилиб кетишига ёки ишларнинг сифатсиз ба-жарилишига олиб келади. Фақат депутатларнинг тиним-

сиз ҳаракатлари, ишини ташаб-бус асосида ташкил қилиш туғайлигига белгиланган ре-жаларни уудалаш мумкин бўлади.

Депутатлар ўрган йилларда иситиш тармоқларига юкори босим билан иссиқ сув юбор-иш имкони бўлмаганлиги, бунинг учун эса насос стан-циялари тармоғини кенгай-тириш лозимлиги ҳақида му-тохаассилар билдирган фикр-ларни диққат марказида ту-тилди. Уларнинг яхши ис-тиқомаслиги аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлади, шикоятлар кўпаяди. Комис-сия насос станциялари ишини

ларни ривожлантириш дои-расида КХДР даги махсус ташкилот билан лаянда-ла ишларга асосатдан 30 тон-на карбит юбориш юзасидан ўзаро контракт имзоланди.

Бизнинг «Қўрилявган тэд-бирлар қиш авзини тўла ен-гишга имкон берадимиз» де-ган саволимизга суҳбатда қатнашётган шаҳар ижро-комис энергетика ва уй-жой-коммунал хизмат хўжалиги бў-лимининг мудирини Х. Зуфар-ров иккиланброк жавоб бер-ди. Қири режалар муудати-да бажарилаётган бўлса-да, бирок ҳал қилиниши керак бўлган юмушлар анчагина. Кварталларро юз километр иситиш тармоқлари ўрнатиш керак эди, бор-йўғи олтимш километр уудаланди. Қувур-ларнинг етишмаслиги ишини орқага сураятти. Қисилган газ келтириш аҳоли ҳам яхши эмас: Оренбургдаги завод маъмуриятга қайта-қайта мурожаат қилинишига қарамой ярим миқдорда махсулот юбормоқда. Уз уйлари, мак-таб ва болалар муассасалари бўлган Тошкент трактор за-води, «Средазкабель», авиаци яшлав «чиқариш билармаси, Урта Осиё темир йўллар бош-қармаси каби ташкилотлар қишга тайёрларик бўйича ор-қада қолаётдилар. Сув хўжа-лиги министрининг айби билан Бектемир районидagi «Сувиш» массивда иситиш козонини кенгайтириш ишлар-ни орқада қолаётти. Табий газ келадиган магистрал ли-нийларнинг аҳоли ҳам биз-нини қониктирмайдик.

Ҳозир депутатлар комиссия-си сўнгги ишлар бажарилиши-ни текширмоқда. Унинг хўло-салари комиссиянинг навбат-даги йилгилишида муҳокома қилинади.

Г. КИМОВ.

Қиш ташвишлари

такомиллаштириш юзасидан олиб борилаётган ишларни ҳам ўз назоратига олди. Бу йил олдинги нуқсонларга чек қўйилди, деб ўйлаймиз.

Албатта, йўл-йўлакчи ҳал қилиниши керак бўлган муам-моларни берираф этиш бўй-ича қийинчилик ва ташвишлар етарли эди. Уни шу соҳага сафарбар қилинган ташкилот ва муассаса раҳбарлари ўз зиммаларидан соҳит қила-дилар. Режаларни бажариш учун барча имкониятлар иш-ларни қолдиришга қарам бў-лиди. Қозоғистондан йирк арматуралар келтирил-ди. Новосибирск труба прокат заводи билан турки диаметр-даги қувурлар етказиб бериш бўйича шартнома тузилди. Хабаровск иситиш анжомла-ри заводи шаҳар бюджетидан қўшимча маблағлар ажратиб, биз учун янги махсулотлар етказиб беришга аҳд қилди. У ёқдан 13 минг донга саккиз қовурғали радиаторлар оли-нди. Ташки иқтисодий алоқа-

ЖАНГЧИЛАР ХОТИРАСИГА

Анджон шаҳридаги ол-тинчи мактабда унда таълим олган байналмилалчи жангчи-лар Бобир Жаҳонов ва Абду-носир Мамарасулов шарофи-га хотира ёдгорлиги ўрнатил-ди.

кўчада ўсиб-ўлаган, бир мактабда ўқиган ва уни та-момлагандан сўнг Совет Ар-мияси сафига қақиринган эдилар. Улар муайян тайёр-гарликдан ўтгач, Афғонистон дистрикани жанггоҳларда хиз-матларини давом эттириб,

қаҳрамонларча ҳалок бўлган эдилар.

Мактаб муаллимлари ва ўқувчи ишларини ташаббу-сига кўра мактаб ҳовлисида ҳалок бўлган иштиқларга ёд-горлик ўрнатишга қарор қи-линди. Оталиқ ташкилотлар



Кўншамизми...

В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

Бош муҳаррир вазифини бажарувчи: Н. С. САЪДУЛЛАЕВ. Тақрир ҳайати: А. А. АБДУЛЛАЕВ, Ф. Я. АБДУРАХИМОВА, И. Г. ВОЛКОВ, Д. М. ГУЛО-МОВА, С. С. ГУЛОМОВ, З. И. ЕСЕНБЕКОВ, А. И. ЮВАЛЕВ (масъул котиб), Л. П. КАЮМОВ, Тоҳир МАЛКИ, М. МУҲАММАДУЛЛОГА, С. Ф. МУХИДИНОВ (насыл котиб), Т. Э. НАЗАРОВ (бош му-ҳаррир ўринбосари), З. Қ. НОРМУҲАМЕДОВ, Л. Н. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари), Р. П. ПИ-ДАЕВ, М. РҲИММАТОВ, О. Р. САИДОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), В. Н. СИҒИ-ДИН, Ш. ТЕМУРОВ.

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй Телефонлар: 32-09-67, 39-07-48. Индекс: 64608. Буюртма № 6147. 118800 нусхада чоп этилади.